

بارداری، جنسیت و ارتباط آن با کیفیت روابط زناشویی

نویسنده:

زهره بلوریان

عضو هیأت علمی دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سبزوار

محمدمحسن (مشتاقی)

عضو هیأت علمی دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سبزوار

تاریخ ارائه: ۸۴/۷/۱۹ تاریخ پذیرش: ۸۵/۲/۳۱

Pregnancy, Gender and Its Relationship with the Quality of Sexual Relations

Abstract

Introduction: Prevention of sex-linked diseases, reduction of elective abortions and physical and mental effects followed by abortion, the control of population growth and consequent problems signify the importance of pre-selection of the neonatal sex. The purpose of this research is to survey the relationship between neonatal sex and sexual relations of the couples.

Methods and Materials: This descriptive study was conducted on 346 pregnant women referring to Health centers in Sabzevar in (2003). They were selected through convenient non-probability sampling. Relevant data were privately obtained through face-to-face interview. They were not aware of the sex of their neonate. Chi-square was utilized for data analysis.

Results: The findings revealed that couples' satisfaction of sexual relations rendered more frequent male births ($p=0.009$). Also, increased libido in men ($p=0.039$) and less orgasm frequency in women enhanced chances of female births ($p=0.006$).

Conclusion: Considering various factors affecting the choice of neonatal sex and the role of psychosocial factors, couples' sexual knowledge can help couples achieve the desired gender and improve the quality of sexual relations.

Key Words: Pregnancy, Neonatal sex, Pre-selection

آدرس مکاتبه:

* سبزوار، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

مقدمه

جنسیت فرزندان، یکی از قدیمی ترین و مهم ترین مسائلی است که همواره فکر بشر را به خود مشغول داشته است. تمایل بشر به انتخاب جنسیت فرزندان، ریشه تاریخی دارد.

روند تکامل علمی بشر، نشانگر این حقیقت است که آدمی پیوسته با برنامه ریزی و آینده نگری درصد بدست گرفتن هر چه بیشتر سرنوشت خود در زندگی بوده است. پس از مطالعات حیوانی در سال ۱۹۳۵، اولین نظریه ها در مورد انسان از سال ۱۹۶۵ به وسیله بی شاپ و لیستر^۱ مطرح گردید. مداخلات عملی روی انسان از سال ۱۹۷۵ بوسیله فورنیر و استولکوسکی^۲ آغاز شد. تحقیقات در زمینه بررسی رابطه بین زمان مقاربت و روز تخمک گذاری با جنسیت جنین توسط پژوهشگرانی مانند پاپرنیک^۳ (۱۹۷۵)، کاکرون^۴ (۱۹۸۰)، لوران^۵ (۱۹۸۰)، پاپا-اف^۶، برت^۷ و هنریون^۸ (۱۹۸۱-۱۹۸۳) انجام گردید (۱-۳). نتیجه این مطالعات موجب شد که بشر بتواند خواسته تعیین جنسیت را تا حدودی از طریق روش های علمی و تجربی برآورده سازد (۴). با توجه به این مسئله که اکثر زوجها، بیشتر جویای روشهایی هستند که قبل از بارداری مؤثر باشند، بررسی متدهای مختلف جهت انتخاب جنسیت دلخواه، ضروری به نظر می رسد. این روش ها به سه گروه کلی تقسیم می شوند:

- روش رژیم غذایی (مصرف غذاهای حاوی سدیم و پتاسیم برای پسر و غذاهای حاوی کلسیم و منیزیم برای دختر)
- روش های آزمایشگاهی^۹ (جداسازی اسپرم مورد نظر به صورت آزمایشگاهی)
- روش های In vivo (ایجاد بهترین حالت برای باروری توسط اسپرم مورد نظر X یا Y)

که طرح معروف شتلتز^{۱۰} در این گروه، الگوی روابط جنسی والدین را از فاکتورهای مؤثر بر جنسیت فرزند می داند (۵).

با توجه به اینکه روش فوق، بدون صدمه و هزینه های گزاف است، مطالعه و تحقیق در جهت پی بردن به موفقیت این تکنیک، موجب کسب آگاهی و دانشی خواهد شد که در مسائل کنترل موالید و تنظیم خانواده، پیشگیری از بیماریهای وابسته به جنس و مشکلات خانوادگی مفید خواهد بود. این مطالعه با هدف بررسی تأثیر الگوی روابط جنسی والدین جنسیت فرزند انجام شده است.

روش کار

این پژوهش، توصیفی بر روی زنان باردار مراجعه کننده به مراکز بهداشتی- درمانی شهر سبزوار در سال ۱۳۸۲ انجام شد. تعداد نمونه ها بر اساس حجم نمونه تعیین شد.

نمونه گیری بصورت غیر احتمالی در دسترس صورت پذیرفت. بدین طریق که از میان مادران باردار مراجعه کننده به مراکز بهداشتی- درمانی که اطلاعی از جنسیت فرزند خود نداشتند، تعداد ۳۶۷ نفر انتخاب گردید که از این تعداد، ۲۱ نفر بدلیل عدم دسترسی و اطلاع از نتیجه زایمان، از نمونه پژوهش خارج شدند و در نهایت ۳۴۶ نفر مورد بررسی قرار گرفتند.

به منظور جمع آوری اطلاعات، از فرم مصاحبه استفاده گردید که در دو بخش شامل اطلاعات فردی (سن، شغل، تحصیلات، سابقه زندگی زناشویی، سن بارداری، سن همسر و ...) و الگوی روابط جنسی در زندگی زناشویی زوج (تعداد دفعات مقاربت، تمایلات جنسی، رضایت از روابط جنسی، مشکلات موجود در روابط آمیزشی، وضعیت فیزیکی مقاربت، ارگاسم و تقدم آن در زوجین) تنظیم شده بود.

اعتبار ابزار پژوهش با استفاده از اعتبار محتوا و اعتماد علمی آن به روش test-retest تعیین گردید.

این فرم بصورت حضوری توسط پژوهشگر تکمیل شد.

داده ها، پس از ثبت در فرم جمع آوری اطلاعات، با کمک کامپیوتر توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه

1- Bishop & Lister
2 - Fournier-P.L & Stolkowski - J
3- papiernik-J
4 - Choukron- J
5- Lorrain-J
6- Papa-F
7- Breat-G
8 - Henrion
9 - Invitro

۳۴۶ بارداری مورد مطالعه، ۱۶۹ مورد (۴۹ درصد) پسر و ۱۷۷ مورد (۵۱ درصد) دارای فرزند دختر شدند.

نتایج آماری نشان داد که احساس رضایت از روابط جنسی در زنان، سبب افزایش موارد پسرزایی شده است. ($P = 0/009$ ، جدول ۱).

و تحلیل قرار گرفت. جهت تحلیل اطلاعات از آزمون کای اسکویر برای جداول توافقی استفاده شد.

نتایج

۹۰ درصد واحدهای پژوهش در رده سنی ۳۵- ۱۸ سالگی قرار داشتند. میانگین سنی مادران $25/7 \pm 5/3$ سال بود. ۶۶/۲ درصد از مادران، بارداری اول خود را تجربه کرده بودند. از مجموع

جدول ۱: توزیع فراوانی جنسیت نوزاد بر حسب احساس رضایت زن از روابط جنسی

جمع		دختر		پسر		جنس رضایت از روابط جنسی
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۱۰۰	۲۷۴	۴۷/۴	۱۳۰	۵۲/۶	۱۴۴	بلی
۱۰۰	۳۰	۵۳/۳	۱۶	۴۶/۷	۱۴	خیر
۱۰۰	۴۱	۷۳/۲	۳۰	۲۶/۸	۱۱	تاحدودی
۱۰۰	۳۴۵	۵۱	۱۷۶	۴۹	۱۶۹	جمع

$$P\text{-values}=0/009 \quad DF=2 \quad X^2=9/515$$

همچنین، تمایلات جنسی زیاد در مردان، سبب کاهش موارد پسرزایی و افزایش متولدین دختر گردیده است. ($P = 0/039$ ، جدول ۲).

جدول ۲: توزیع فراوانی جنسیت نوزاد بر حسب میزان تمایلات جنسی مرد

جمع		دختر		پسر		جنس میل جنسی
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۱۰۰	۱۳۴	۴۴	۵۹	۵۶	۷۵	کم - متوسط
۱۰۰	۲۱۱	۵۵/۵	۱۱۷	۴۴/۵	۹۴	زیاد - خیلی زیاد
۱۰۰	۳۴۵	۵۱	۱۷۶	۴۹	۱۶۹	جمع

$$DF=1 \quad p\text{-values}=0/039 \quad X^2=4/277$$

در زنانی که تعداد موارد ارگاسم کمتری در بار مقاربت، موارد دخترزایی افزایش یافته است. ارتباط جنسی داشتند (کمتر از ۳ بار به ازای هر ۱۰ ($P = 0/006$ ، جدول ۳).

جدول ۳: توزیع فراوانی جنسیت نوزاد بر حسب تعداد دفعات ارگاسم در زن

جمع		دختر		پسر		جنس دفعات ارگاسم
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۱۰۰	۷۹	۵۸/۲	۴۶	۴۱/۸	۳۳	کمتر از ۳ بار
۱۰۰	۱۹۷	۴۳/۱	۸۵	۵۶/۹	۱۱۲	۳ بار یا بیشتر
۱۰۰	۲۷۶	۴۷/۵	۱۳۱	۵۲/۵	۱۴۵	جمع

$$DF=1 \quad p\text{-values}=0/006 \quad X^2=24/546$$

در بررسی نتایج این تحقیق مشخص گردید که وجود مشکلات مختلف در روابط جنسی زوجین (از قبیل انزال زود رس^۱ در مردان و مقاربت دردناک^۲، اضطراب و عدم آمادگی و تحریک در زنان) باعث تأثیر در نسبت جنسی و افزایش موارد دخترزایی شده است، اما به لحاظ آماری در سطح اطمینان ۹۵ درصد تفاوت معنی دار نیست. (این ارتباط، در سطح اطمینان ۹۰ درصد با $P=0/09$ معنی دار بوده است).

در این پژوهش، وضعیت های فیزیکی مقاربت در ۱۰ تصویر شماتیک مورد سؤال قرار گرفت. بین وضعیت های رو در رو و رو به عقب^۳ و با جنسیت فرزند، ارتباط معنی داری به لحاظ آماری وجود نداشت.

بحث

وجود واقعیت های فرهنگی - اجتماعی انکار ناپذیر در اکثر جوامع متعاقب تولد فرزندی با جنسیت ناخواسته، اهمیت توجه به بررسی، پژوهش و تسهیل روشهای انتخاب جنسیت را مستدل می سازد. با وجود تأثیر عوامل متعدد بر جنسیت جنین، محور اصلی این مطالعه، بررسی کیفیت روابط جنسی زوجین بوده است.

تجزیه و تحلیل اولیه داده ها، ۴۹ درصد پسر زایی و ۵۱ درصد دختر زایی را نشان داد که با نسبت جنسی طبیعی متفاوت است (نسبت جنسی طبیعی^۴، تولد ۱۰۵ پسر در برابر هر ۱۰۰ دختری باشد) (۶). احتمالاً، تغییر در سبک زندگی و افزایش استرس روزمره، یک عامل مؤثر است. بارتاکور (۱۹۹۹) معتقد است که یک زن عصبی و بی قرار، محیط واژنی اسیدی تر دارد که از اثر بخشی اسپرم های γ میکاهد و استرس در مردان نیز، باعث کاهش تعداد اسپرمها و احتمال افزایش تولد جنین دختر می شود (۷).

از نتایج دیگر، افزایش احتمال تولد نوزادان دختر در نمونه هایی بود که تمایلات جنسی همسرانشان را

زیاد گزارش کرده بودند. افزایش دفعات مقاربت، باعث کاهش شمار اسپرم ها می گردد و بررسی تأثیر این عامل در تحقیقات دیگر نیز، نتیجه مشابهی را نشان داده است. در پژوهشی که جهانیان و همکاران با عنوان «تأثیر انزال مکرر بر تغییرات پارامترهای اسپرموگرام» در مرکز تحقیقاتی درمانی ناباروری منتصریه مشهد انجام دادند، مشخص گردید که طولانی شدن فاصله زمانی انزال در مردان با افزایش تعداد اسپرم همراه است. در این پژوهش نمونه منی از ۵۰ مرد با توالی انزال ۶ ساعت و ۵۰ نفر با توالی انزال ۲۴ ساعت تهیه شده بود (۸).

در بررسی نتایج تحقیق «ارتباط بین مقاربتها در رت نر با جنس نوزادان» که توسط جعفر پور و مفید پور در دانشکده پزشکی مشهد صورت پذیرفت، مشخص گردید که اگر تعداد دفعات مقاربت رت نر کمتر باشد و یا به عبارت دیگر زمان استراحت بین دو مقاربت بیشتر باشد، تعداد متولدین نر بیشتر خواهد بود. در این مطالعه در گروه کنترل، فاصله مقاربت های رت نر ۳ روز و در گروه تجربی ۱۰ روز بعد از هر مقاربت تعیین شده بود (۹).

در بررسی تأثیر ارگاسم زنان و تقدم آن در رابطه جنسی زوجین، نتایج نشان داد که وقوع این حالت در زنان و تقدم آن نسبت به همسرانشان، موارد پسر زایی را افزایش داده است. بریان به نقل از شتلز معتقد است که در زمان ارگاسم ترشحات قلیایی واژن افزایش یافته و محیط برای اسپرم های γ مناسب می گردد (۱۰ و ۱۱).

در بررسی رضایت از روابط جنسی و مشکلات موجود در این ارتباط، نتایج بیانگر افزایش متولدین پسر در میان نمونه هایی بود که از روابط جنسی خود اظهار رضایت کرده بودند و مادرانی که برخی از مشکلات را در روابط زناشویی خود گزارش کرده بودند، بیشتر صاحب نوزاد دختر شده بودند. با عنایت به تأثیر عوامل گوناگون بر کیفیت روابط زناشویی، به نظر میرسد وجود مشکلات در روابط جنسی زوج، آماده سازی زن را کاهش داده و این مسئله احتمالاً جنسیت جنین را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

- 1- premature ejaculation
- 2- dyspareunia
- 3- Face-to-Face & Face-to-Back
- 4- Normal Sex Ratio

نتیجه گیری

از آنجایی که جنسیت نوزاد تحت تاثیر عوامل مختلف قرار دارد، لذا شناسایی این عوامل که تا حد قابل ملاحظه ای بتواند زوج ها را در انتخاب جنسیت دلخواه فرزند یاری رساند، خود گام مؤثری در این زمینه می باشد. بخصوص که روشهای قبل از لقاح (بطور مثال روش اریکسون و جداسازی اسپرم ها از طریق سانتریفوژ کردن) و یا روش های بعد از لقاح جهت تعیین جنسیت جنین (از قبیل آمنیوسنتز و CVS) (۱۰) به دلیل مشکلات خاص خود به عنوان روش های عمومی پیشنهاد نمی شوند.

با توجه به نسبت جنسی طبیعی در جامعه و نزدیک بودن آمار متولدین دختر و پسر، پیشنهاد می گردد این مطالعه با حجم نمونه بیشتر انجام گردد.

گنجلو معتقد است که عوامل مختلفی از قبیل عوامل روحی- روانی، عادات و اطلاعات جنسی زوج، تطابق زوجها با علم به تأثیر گذاری خصوصیات فیزیکی و فیزیولوژیکی، سن و اختلاف سنی، مدت زمان زندگی مشترک زناشویی و ... بعنوان فاکتورهای مؤثر بر جنسیت جنین می باشند (۱۲).

به هر حال این موضوع که آیا انتخاب امری اخلاقی است یا نه، هنوز مورد بحث است و در حال حاضر دو گروه 'ASRM' در ایالات متحده امریکا و 'HFEA' در انگلستان مشغول به طراحی و انجام امور مربوط به فرضیه های انتخاب جنسیت هستند (۱۳).

خلاصه

مقدمه: پیشگیری از بیماریهای وابسته به جنس، کاهش موارد سقط های انتخابی و ضایعات جسمی و آلام روحی مادر متعاقب آن، کنترل روند افزایش جمعیت و مشکلات ناشی از آن، اهمیت توجه به مسئله انتخاب جنسیت را مستدل می سازند. لذا این مطالعه به منظور تعیین ارتباط بین جنس نوزاد با الگوی روابط جنسی والدین انجام شده است.

روش کار: این پژوهش، بصورت توصیفی - مقطعی بر روی ۳۴۶ زن باردار مراجعه کننده به مراکز بهداشتی - درمانی شهر سبزوار در سال ۱۳۸۲ انجام شد. نمونه گیری بصورت غیر احتمالی در دسترس صورت پذیرفت. ابزار گرد آوری اطلاعات، فرم مصاحبه بوده که بصورت حضوری تکمیل شد. لازم به ذکر است که واحدهای پژوهش، اطلاعی از جنسیت فرزند خود نداشتند. جهت تحلیل اطلاعات، از آزمون کای اسکویر برای جداول توافقی استفاده شد.

نتایج: یافته ها نشان داد که رضایت زوجین از روابط جنسی، سبب افزایش موارد پسرزایی شده است ($P=0/009$). همچنین تمایلات جنسی زیاد در مردان ($p=0/039$) و موارد ارگاسم کمتر در زنان ($P=0/006$) شانس تولد نوزاد دختر را بیشتر نموده است.

نتیجه گیری: با توجه به تأثیر فاکتورهای متعدد در تعیین جنسیت جنین و نقش عوامل روحی - روانی، آگاهیه و اطلاعات جنسی زوج، می توان افراد را در دستیابی به جنسیت مطلوب فرزند و بهبود کیفیت روابط زناشویی یاری رساند.

واژگان کلیدی: بارداری، جنسیت نوزاد، روشهای انتخاب جنسیت قبل از بارداری

References:

1. Stolkowski J, Choukroun J. Preconception selection of sex in man. *Isr J Med Sci*. 1981 Nov; 17(11):1061-7.
2. Stolkowski J, Lorrain J. Preconception selection of fetal sex. *Int J Gynecol Obstet* 1980; 18(6):440-3.
3. Papa F, Henrion R, Breat G. Preconceptional selection of sex using the ionic method, Dietary regime. Results of a 2 years prospective clinical study. *J Gynecol Obstet Biol Report (Paris)* 1983; 12(4):415-22.
4. گنجلو، جواد؛ و همکاران. بررسی اثر یون های سدیم، پتاسیم، کلسیم و منیزیم در رژیم غذایی بانوان بر جنسیت جنین قبل از لقاح. *مجله اسرار، سال نهم، شماره ۴ (۱۳۸۱)*، ص ۷.
5. رحیمی، احمد؛ ترقی، میمنت. انتخاب جنسیت، موفقیتی در تنظیم خانواده. *مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد، سال سی و چهارم، شماره سی و پنجم، (بهار ۱۳۷۰)*، ص ۶۳-۵۹.
6. سهرابی، ایوب. خانواده، جمعیت و تنظیم خانواده. *تبریز: نشر اختر؛ ۱۳۷۸*، ص ۴۸.
7. Barthakur, Inderjitk. Choose the sex of your child: the natural way. New Delhi: Hind Pocket Book; 1999 pp:85-6.
8. جهانیان، منیره؛ و همکاران. تأثیر انزال مکرر بر تغییرات پارامترهای اسپرموگرام. *مجموعه مقالات نهمین کنگره سراسری باروری و ناباروری ایران. ۱۳۸۰*، ص ۱۲۵.
9. جعفرپور، مختار؛ مفیدپور، حسن. ارتباط بین مقاربت ها در رت نر با جنس نوزادان. *مجموعه مقالات نهمین کنگره سراسری باروری و ناباروری ایران. ۱۳۸۰*، ص ۱۲۳.
10. Bryan S.J. 2003. Gender selection before conception. Online document available at: www.drjick.com/gender.php.
11. Suzanne Leigh. Choosing your baby's sex: what the scientists say. Online document available at: www.babycenter.com/refcap/preconception/getting_pregnant/2915.html.
12. گنجلو، جواد. بررسی اثر یونهای سدیم، پتاسیم و کلسیم، منیزیم در رژیم غذایی بانوان بر جنسیت جنین قبل از لقاح. *پایان نامه کارشناسی ارشد دانشکده پرستاری - مامایی مشهد. ۱۳۷۸*، ص ۱۲.
13. Gilbert S. *DEV BIO (A Companion To Developmental Biology)*. 7th ed. Massachusetts: Sunderland; 2003: pp, 177-84.